

Det är viktigt att du läser och sparar den här informationen.

Friplan

med fond- och Garantiförvaltning

Förköpsinformation

Gäller från 2022-10-01

Friplan är en flexibel försäkringslösning som lämpar sig för företagare och anställda i både stora och små företag. Varje person får en egen pensionsplan där en eller flera försäkringar ingår. Friplan passar även för dig som privatperson när du vill flytta in ett pensionskapital. Den här informationen är en sammanfattning av hur Friplan fungerar. Fullständig information om pensionsplanen och försäkringarna hittar du i försäkringsvillkoren för Friplan.

Så fungerar Friplan

Fördelar för dig som ägare och arbetsgivare

- Bra skydd för dina medarbetare.
- Enkel administration.
- Lätt att göra ändringar och kompletteringar via internet.
- Möjlighet att välja om rådgivning ska ingå för anställda.

Fördelar för dig som anställd

- Individuellt anpassad pensionsplan.
- Möjlighet att påverka den framtida pensionen.
- Viktig trygghet för dig och familjen.
- Fondbyten via internet.

Innehåll i Friplan

I Friplan finns vissa delar som alltid ingår och andra delar som du under vissa förutsättningar kan välja till. Här följer en kort beskrivning av de delar som kan ingå.

Pension

Hur stor ålderspensionen blir beror på hur mycket som betalas in, vilken värdeutveckling sparandet har och under hur lång tid du väljer att ta ut pensionen. Ålderspension kan du ta ut från 55 års ålder men senast när du är 90 år. Kortaste tid för utbetalning är 5 år.

Skydd vid sjukdom

Sjukförsäkring

Sjukförsäkringen täcker inkomstbortfall om du blir långvarigt sjukskriven mer än tre månader till följd av sjukdom eller olycksfall. Sjukförsäkringen kompletterar ersättningen från Försäkringskassan. Ersättningen beräknas på pensionsmedförande lön samt inkomst av näringsverksamhet. Förebyggande hälsoförsäkring ingår i sjukförsäkringen. Den ger dig hjälp med att förebygga ohälsa, oavsett om dina besvär är arbetsrelaterade eller privat. Försäkringen hjälper även dig som riskerar att bli eller redan är sjukskriven. Fullständig information om försäkringen finns i försäkringsvillkoret för Förebyggande hälsoförsäkring.

För att kunna lägga till sjukförsäkringen måste betalningsbefrielse ingå i pensionsplanen. Sjukförsäkringen upphör vid 65 års ålder eller tidigare om en lägre pensionsålder valts.

Sjukvårdsförsäkring

Du kan komplettera din pensionsplan med en sjukvårdsförsäkring. Den ger dig bland annat snabb tillgång till rätt vård. Läs mer i förköpsinformationen Sjukvårdsförsäkring.

Betalningsbefrielse

Med betalningsbefrielse betalar Länsförsäkringar pensionssparandet och kostnaden för försäkringskydd efter tre månaders arbetsförmåga på grund av sjukdom eller olycksfallsskada. Länsförsäkringars betalning står i proportion till arbetsförmågan som måste uppgå till minst 25 procent. Betalningsbefrielse upphör att gälla vid 65 års ålder eller tidigare om inbetalningarna till pensionsplanen upphör.

Sjukkapital

Med sjukkapital betalas ett engångsbelopp ut om du, enligt Länsförsäkringars bedömning, skulle få din arbetsförmåga varaktigt nedsatt på grund av sjukdom eller olycksfall. Försäkringsbeloppet reduceras från och med det år du fyllt 40 år. Sjukkapital upphör vid 58 års ålder eller tidigare om en lägre pensionsålder valts. För att lägga till sjukkapital måste även försäkring för olycksfall och betalningsbefrielse ingå i pensionsplanen.

Skydd vid olycksfall

Om du råkar ut för ett olycksfall som leder till bestående invaliditet, får du ett engångsbelopp från olycksfallsförsäkringen. Beloppet som betalas ut bestäms i förhållande till graden av invaliditet och ersättning kan även lämnas för ekonomisk invaliditet, läke-, tandskade- och merkostnader till följd av en olycksfallsskada. Försäkringsbeloppet reduceras från och med det år du fyller 56 år. Försäkringen upphör vid 65 års ålder eller tidigare om lägre pensionsålder valts.

Skydd vid dödsfall

Återbetalningsskydd

Med återbetalningsskydd i pensionsplanen går din pension till dina förmånstagare om du skulle avlida under försäkringstiden. Om du har valt att ta ut pensionen mellan 5 och 20 år går hela sparandet till dina förmånstagare. Har du valt utbetalning så länge du lever får dina förmånstagare pension motsvarande 20 års utbetalning av hela pensionen. Om du själv fått pension utbetald räknas den av från förmånstagarnas pension.

Familjepension

Med familjepension får dina anhöriga en extra trygghet om du skulle avlida före pensionsåldern men senast vid 65 års ålder. Familjepensionen betalas ut varje månad under så lång tid som avtalats.

Affärskapital

Med affärskapital betalas ett engångsbelopp ut till företaget om du skulle avlida före pensionsåldern men senast vid 65 års ålder.

Efterlevandekapital

Med efterlevandekapital får dina förmånstagare eller försäkringstagaren ett engångsbelopp om du skulle avlida före pensionsåldern men senast vid 65 års ålder.

Tjänstegrupplivförsäkring - TGL

Du kan komplettera din pensionsplan med en tjänstegrupplivförsäkring (TGL) som ger ekonomisk trygghet för efterlevande i form av ett engångsbelopp om du eller någon av dina medarbetare avlider före pensionsåldern. Läs mer i förköpsinformationen för Tjänstegrupplivförsäkring.

Innehåll i Friplan Bas

Friplan Bas är en paketerad pensionsplan som ger ett grundskydd för företag med en eller flera anställda. Den kan tecknas för de som har en årslön motsvarande maximalt 10 inkomstbasbelopp. Pensionssparande, betalningsbefrielse och sjukförsäkring med ersättningsnivå avtalssjuk ingår alltid.

Andra valbara delar:

- Återbetalningsskydd.
- Sjukförsäkring med ersättningsnivå mellansjuk.
- Familjepension med ersättningsnivå 2 prisbasbelopp och utbetalningstid 5 år.

Pensionssparandet placeras i av Länsförsäkringar förvald fond. Du kan när som helst byta fond.

Innehåll i Friplan Start

Friplan Start är ett grundskydd med sparande för företagare. Det innehåller:

- Pensionssparande med återbetalningsskydd.
- Sjukförsäkring.
- Olycksfallsförsäkring.
- Efterlevandekapital.
- Betalningsbefrielse.

Du kan välja till Sjukvårdsförsäkring.

Du kan välja mellan att starta sparandet direkt eller skjuta upp det till att starta 12 eller 18 månader efter tecknandet.

När sparandet påbörjas placeras det i en av Länsförsäkringar förvald fond. Du kan när som helst byta fond.

Sjukförsäkring

I Friplan Start ingår sjukförsäkring. De första 18 månaderna efter försäkringens tecknande beräknas ersättning från sjukförsäkringen på en av Länsförsäkringar fastställd schablonlön. Efter 18 månader beräknas sjukersättning på pensionsmedförande lön samt inkomst av näringsverksamhet.

I övrigt gäller det som anges under punkt: Skydd vid sjukdom - Sjukförsäkring.

Betalningsbefrielse

En förutsättning för att betalningsbefrielse avseende ålderspension ska gälla är att inbetalning till ålderspension har startats. För betalningsbefrielse avseende ålderspension gäller ett av Länsförsäkringar fastställt belopp.

I övrigt gäller det som anges under punkt: Skydd vid sjukdom - Betalningsbefrielse.

Olycksfallsförsäkring

Om du råkar ut för ett olycksfall som leder till bestående invaliditet, får du ett engångsbelopp från olycksfallsförsäkringen. Ersättningen från olycksfallsförsäkringen i Friplan Start är maximalt 40 prisbasbelopp.

I övrigt gäller det som anges under punkt: Skydd vid Olycksfall.

Återbetalningsskydd

Med återbetalningsskydd i pensionsplanen går din pension till dina förmånstagare om du skulle avlida under försäkringstiden. Storleken på återbetalningsskyddet är kopplat till hur mycket du har sparat och hur ditt pensionssparande har utvecklats. För Friplan Start utbetalas pensionen under tio år.

I övrigt gäller det som anges under Skydd vid dödsfall – Återbetalningsskydd.

Efterlevandekapital

Efterlevandekapitalets försäkringsbelopp är tio prisbasbelopp.

I övrigt gäller det som anges under punkt: Skydd vid dödsfall – Efterlevandekapital.

Innehåll i Friplan Självservice

Friplan självservice är en enklare pensionsplan med lägre avgifter. Pensionssparande ingår alltid och andra delar går att välja till.

De delar som går att välja till är:

- Återbetalningsskydd.
- Sjukförsäkring.
- Betalningsbefrielse.
- Familjepension.

Förmånstagare

Om du har valt till återbetalningsskydd eller familjepension kan följande personer vara förmånstagare:

- Din make eller tidigare make, med make avses även registrerad partner.
- Din sambo eller tidigare sambo.
- Barn/styvbarn/fosterbarn till dig eller till någon av personerna ovan. Vem som helst kan vara mottagare till efterlevandekapital. Affärskapital betalas alltid ut till företaget om den försäkrade avlider.

Om ersättningsberättigade inte kan hittas så förräntas kapitalet till dess ersättningsberättigade hittats. Saknas ersättningsberättigade helt så görs ingen utbetalning.

Förmånstagare till tjänstegrupplivförsäkringen är, om du inte anmält annat till Länsförsäkringar skriftligen, följande personer i den här ordningen:

- 1) Make eller sambo.
- 2) Försäkrads arvingar.

Interimsskydd

Interimsskydd är ett grundskydd som ingår vid anslutning till Friplan mot fullt arbetsför. Interimsskyddet gäller under en begränsad tid och innan du gjort dina individuella försäkringsval. Interimsskydd gäller inte för dig som har tecknat Friplan Bas eller Friplan Start.

Uppgifter om din hälsa

När du ansöker om en försäkring som ska ge skydd vid sjukdom eller dödsfall behöver vi få veta hur din hälsa är. Det är för att du ska få den försäkring du vill ha och för att du ska veta att den fungerar som det är tänkt om något skulle hända. Det är också därför vi behöver noggranna svar av dig när du fyller i en individuell hälsodeklaration eller intygar att du är fullt arbetsför. Om du lämnar oriktiga uppgifter kan det medföra att försäkringarna i pensionsplanen helt eller delvis inte gäller.

Uppgifterna som vi behöver varierar och beror bland annat på hur stor risk vi tar, din ålder, om du driver företaget och hur många anställda som ansluts till Friplan på din arbetsplats.

Företagare eller anställd?

Vi vill också veta om du är företagare eller anställd. Företagare enligt Länsförsäkringars definition är

- i enskild firma ägaren samt i rörelsen verksam make och anställda närstående
- i handelsbolag och kommanditbolag samtliga ägare samt anställda närstående
- i aktiebolag anställd som ensam eller tillsammans med närstående äger minst en tredjedel av aktierna i bolaget samt anställda närstående.

Med make jämställs registrerad partner och sambo enligt inkomstskattelagen. Sambo enligt inkomstskattelagen är den som utan att vara gift, sammanbor med person med vilken denne har eller har haft barn tillsammans.

Med närstående avses make, registrerad partner, sambo, föräldrar eller barn till ägare enligt ovan.

Fullt arbetsför

Fullt arbetsför är den som som uppfyller samtliga tre nedanstående krav:

- Kan fullgöra sitt vanliga arbete utan inskränkningar, inte uppbär eller har rätt till ersättning som har samband med sjukdom eller olycksfall.
- Inte av hälsoskäl har särskilt anpassat arbete eller lönebidragsanställning.
- Inte varit sjukskriven mer än 14 dagar i följd de senaste tre månaderna.

Särskilda regler för hälsoprövning gäller för personer som omfattas av kollektivavtal och som tecknar en alternativ försäkringslösning hos Länsförsäkringar.

Ändring av försäkring i pensionsplanen

Innan din pension börjar betalas ut har du vissa möjligheter att ändra utbetalningstidpunkt och utbetalningstid. Du kan varje tolv månadersperiod höja delar av ditt försäkringsskydd inom vissa gränser under förutsättning att du är fullt arbetsför och inte har varit sjukskriven mer än 14 dagar i följd under de senaste tre månaderna före en höjning. Om du gifter dig, blir sambo eller får barn kan du i vissa fall komplettera ditt sparande med försäkringsskydd för familjen utan hälsoprövning. Du kan skriftligen ändra förmånstagare till de försäkringsbelopp och den pension som betalas ut om du skulle avlida före försäkringstidens slut.

Vidareförsäkring och efterskydd

Du har i vissa fall rätt att utan hälsoprövning teckna en vidareförsäkring om anställningen eller pensionsplanen upphör före den avtalade pensionsåldern. Rätten till vidareförsäkring omfattar endast livförsäkring, olycksfallsförsäkring och sjukförsäkring. Betalningsbefrielseförsäkring ingår inte.

Vidareförsäkringen kan ha annan utformning och premie än det tidigare försäkringsmomentet. För att teckna sjukförsäkringen krävs att du har inkomst av tjänst eller näringsverksamhet. Om du haft en pensionsplan under minst 6 månader och har rätt till vidareförsäkring, gäller pensionsplanen under den tid, 3 månader från att anställningen upphört, som du kan ansöka om vidareförsäkring (efterskydd).

Flytta sparandet

Det går att flytta sparandet från ett annat försäkringsbolag till Friplan förutsatt att försäkringen har flytträtt. Sparandet placeras då i en ny försäkring med nya villkor.

Om du vill flytta försäkringskapitalet från en Friplan med flytträtt till ett annat försäkringsbolag är det möjligt. Om pensionsplanen ägs av arbetsgivaren, måste den anställde godkänna flytten. Efter flytt upphör samtliga försäkringar i den pensionsplan som försäkringskapitalet flyttas från och rätt till vidareförsäkring och efterskydd upphör.

Flyttaavgifter

Vid flytt av försäkringskapitalet från Friplan till försäkring i annat försäkringsbolag tar vi ut en fast administrativ avgift som för närvarande är 400 kronor samt eventuell skatt. Om försäkringskapitalet uppgår till högst ett prisbasbelopp tas inte någon avgift ut. Länsförsäkringar har rätt att ändra regler och avgifter för flytträtt.

Återköp

Pensionsförsäkringar kan bara återköpas i undantagsfall. Regler för detta finns i inkomstskattelagen och försäkringsvillkoren.

Fribrev - inbetalning upphör permanent

Om inbetalning upphör permanent gäller pensionsplanen med ett ålderspensionsbelopp beroende av gjorda inbetalningar och återbetalningsskydd om sådant ingår. Övriga försäkringsskydd upphör samtidigt att gälla.

Så kan du placera dina pengar

När du bestämt dig för att spara i en pensionsförsäkring kan du välja att placera dina pengar i fondförvaltning eller garantiförvaltning. Ditt val av placering beror på hur lång tid du har till pensionen, vilka risker du vill ta och hur aktiv du själv vill vara i placeringen av pengarna.

Hållbarhetsrelaterade upplysningar

Enligt gällande regelverk* ska Länsförsäkringar lämna hållbarhetsrelaterad information om sparprodukter innan avtal ingås (se nedan) och under avtalets löptid (se hemsidan) i syfte att ge kunderna möjlighet att utvärdera och jämföra produkter ur hållbarhetsperspektiv.

Innan avtal ingås ska information lämnas om hur Länsförsäkringar integrerar hållbarhetsrisker i investeringsbeslut och bedömer vilken trolig påverkan detta har på avkastningen i de produkter som Länsförsäkringar tillhandahåller.

I Friplan finns en bredd av olika sparalternativ som man kan välja mellan. Dessa fastställs löpande med hjälp av en urvalsprocess där avkastnings- och hållbarhetsfaktorer är viktiga urvalskriterier. Länsförsäkringar beslutar löpande om vilka sparandeanternativ som är valbara och fondutbudet förändras därmed över tid. Du bestämmer själv vilken eller vilka tillgängliga sparalternativ som försäkringspremierna och befintligt sparkapital ska placeras i. Utbudet innehåller alternativ som skapar möjligheter att göra hållbara sparandeval med olika inriktningar.

* Disclosureförelördningen (EU 2019/2088).

Hållbarhetskategorisering av Friplan

- Friplan har bara sparalternativ med hållbarhet som mål
- Friplan har huvudsakligen sparalternativ som främjar bland annat miljörelaterade eller sociala egenskaper
- Friplan beaktar hållbarhetsrisker i fondurvalsprocessen
- Friplan beaktar inte hållbarhetsrisker i fondurvalsprocessen

Inom ramen för Friplan kan du välja mellan ett stort antal alternativ för sparandet där flera av de valbara alternativen har kategoriserat sig som hållbara enligt gällande regelverk. Friplan skapar därmed förutsättningar för dig att göra hållbara sparandeval. Hållbarhetskategoriseringen av Friplan påverkas dock av hur de valbara alternativen för sparandet har hållbarhetskategoriserats. Länsförsäkringar kan därför inte garantera att Friplan vid var tidpunkt uppfyller hållbarhetskategoriseringen i enlighet med ikryssat alternativ ovan.

För information om i vilken utsträckning din försäkrings miljörelaterade eller sociala egenskaper har uppnåtts, vilka miljömål som dess investeringar bidrar till och i vilken utsträckning som de anses vara miljömässigt hållbara hänvisas till ditt årsbesked, se lansförsäkringar.se/arsbeskedliv

Fondförvaltning - sparande med möjligheter

Fondförvaltning passar dig som själv vill påverka hur dina pengar ska placeras. Ditt eget inflytande över sparandet och möjlighet till en god värdeutveckling är två goda skäl att spara i fonder. Du väljer själv i vilka fonder ditt sparande ska placeras. Ditt sparande kan placeras i räntefonder, aktiefonder, absolutavkastande fonder och blandfonder. Fondernas innehav kan placeras såväl i Sverige som utomlands. Den finansiella risken tar du själv, ditt sparande kan både öka och minska i värde. Försäkringskapitalet motsvaras alltid av det aktuella värdet på fondandelarna.

Spartid och mål

Värdet på ett fondsparande varierar över tiden och påverkas bland annat av värdeutvecklingen på världens börser, ränteutvecklingen och förändringar i valutakurser. Du bör alltid fråga dig hur länge dina pengar ska vara placerade och vilken risk du är beredd att ta. Vill du ha möjlighet till god värdeutveckling och är beredd att ta en hög risk eller ska spara under lång tid, kan du välja en aktiefond. Vill du ta en lägre risk eller spara under en något kortare tid kan det vara klokt att välja en blandfond, som innehåller både aktier och räntebärande värdepapper. En räntefond kan vara ett alternativ för dig som är försiktig eller som vill spara på kortare sikt. Du bör också ta hänsyn till vilken risknivå ditt övriga sparande har. Fördela gärna pengarna mellan flera av våra fonder för att sprida riskerna i ditt sparande och spara gärna regelbundet. Du hittar alla våra fonder på vår webbplats. Där finns bland annat fondernas faktablad och riskprofil.

Fondförvaltningsavgift

För fondförvaltning tillkommer avgifter för de fonder du placerar i. En del av förvaltningsavgiften som betalas till fondförvaltaren går till Länsförsäkringar som ersättning för tillhandahållandet av fonden, för närvarande 0,1-1,3 procent av investerat kapital.

Följ utvecklingen

Sparande i fonder är långsiktigt, men ett gott råd är att regelbundet se över hur ditt sparande är fördelat. Du kan följa fondernas utveckling bland annat på internet och på tidningarnas börssidor.

Byt fonder när du vill

Du kan byta fonder kostnadsfritt när som helst. Du gör det enkelt på internet eller genom skriftlig begäran. Du behöver inte betala någon kapitalvinstskatt om du säljer med vinst. Du behöver heller inte betala några köp- eller säljavgifter vid fondbyten för närvarande. När pengarna har börjat betalas ut finns vissa begränsningar för fondbyte. Du kan ha ditt sparande fördelat på som mest 20 fonder medan du kan nyspara i som mest 10 fonder samtidigt.

Integrering av hållbarhetsrisker

Länsförsäkringar tillämpar en fondurvalsprocess för att välja in och välja bort fonder som är valbara inom Friplan. Bland annat granskas fonders hållbarhetsarbete där syftet är att utvärdera respektive fondbolags och enskilda fonders hantering och integrering av hållbarhetsfaktorer i sina investeringsprocesser, däribland miljörelaterade och sociala egenskaper, för att kunna identifiera fonder som bedöms hantera och integrera dessa faktorer på ett adekvat sätt samt ha förutsättningar att skapa god avkastning. Vår ambition är att successivt öka andelen hållbara fonder över tid. Hållbarhetsområden som granskas och bedöms inkluderar organisatorisk satsning, påverkansarbete samt integrering av hållbarhetsfaktorer i respektive fonds investeringsprocess.

De valbara sparalternativen som från tid till annan ingår i Friplan består av produkter som förvaltas av både Länsförsäkringar och externa förvaltare. Produkter under egen förvaltning är föremål för Länsförsäkringars Policy för ansvarsfulla investeringar och ägarstyrning där tillämpningen av ansvarsfulla investeringsstrategier som exempelvis integrering av hållbarhetsfaktorer, exkludering, inkludering och påverkan. Bolagsexkluderingar tillämpas för närvarande inom klimat, hälsa och internationella normer och konventioner. För externa fonder ställs grundkrav inom ansvarsfulla investeringar. Bolagsinnehaven i både egna och externa fonder i rekommenderat utbud följs regelbundet upp. Länsförsäkringar tillämpar också påverkansdialog i samband med identifierade brister i hanteringen av hållbarhetsrisker hos fonder.

Ditt val av fonder avgör i vilken mån miljörelaterade och sociala egenskaper har uppnåtts i ditt sparande, vilka miljömål det bidrar till och i vilken omfattning din försäkring investerar i ekonomiska verksamheter som anses vara miljömässigt hållbara. Mer information om fondernas hållbarhetsarbete hittar du i fondernas årsberättelser på respektive fondförvaltares webbplats.

Valbara fonder inom din försäkring tillämpar den EU-rättsliga principen orsaka inte betydande skada endast på fondernas underliggande investeringar som beaktar EU-kriterierna för miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter. Den återstående delen av fondernas underliggande investeringar beaktar inte EU-kriterierna för miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter.

Bedömning av hållbarhetsriskers troliga inverkan på avkastningen

Länsförsäkringars övergripande mål är att långsiktigt skapa största möjliga värde i förvaltningsformerna.

Länsförsäkringars arbete med ansvarsfulla investeringar och ägarstyrning, som innebär att hållbarhetsrisker och möjligheter integreras i fondurvalsprocessen, avser att bidra till att förbättra de långsiktiga avkastningsförutsättningarna i förvaltningsformerna och samtidigt motverka negativa konsekvenser för hållbar utveckling. Tillämpningen av arbetssättet, till exempel till följd av enskilda exkluderingskriterier, kan ge upphov till att avkastningen i förvaltningsformen, både på kort och lång sikt, blir bättre eller sämre än marknadens eller referensindex utveckling.

Främjande av miljörelaterade och sociala egenskaper

Mot bakgrund av hur de valbara underliggande sparalternativen (till exempel fonder) inom Friplan hållbarhetskategoriernas, bedömer Länsförsäkringar att Friplan främjar bland annat miljörelaterade eller sociala egenskaper.

Information om index

För Friplan med fondförvaltning finns inget referensindex. Enskilda fonder som är valbara inom Friplan kan ha valt ett index som referensvärde. Information om sådana index framgår i förekommande fall av de hållbarhetsrelaterade upplysningar som ska lämnas av ansvarig förvaltare för respektive fond.

Bevara Pension

Med tjänsten Bevara Pension sker, inför utbetalning, en successiv överflyttning av fondinnehavet i försäkringen till en förutbestämd Bevara-fond som Länsförsäkringar vid var tid bestämmer.

Överflyttningen avser samtliga fonder i innehavet. Den successiva överflyttningen sker, minst en gång per år till Bevara-fonden, enligt en förutbestämd trappa som är individuellt anpassad till försäkringen. Den startar 10 år före avtalad pensionsålder eller omedelbart om det vid tidpunkten då tjänsten ansluts till försäkringen är kortare tid än 10 år till avtalad pensionsålder. Överflyttningen anpassas om försäkringsavtalet ändras, till exempel om utbetalningstiden förlängs eller förkortas.

Den successiva överflyttningen upphör när slutmålet är uppnått, vilket sker när fondförsäkringskapitalet har fördelats enligt den kvot mellan övrigt fondinnehav och Bevara-fonden. Detta sker senast 5 år innan sista utbetalningen, dock senast 14 år efter avtalad pensionsålder. Tjänsten Bevara Pension kan när som helst avslutas. Om tjänsten avslutas upphör successiv överflyttning och avtrappningsfonden kvarstår med aktuellt innehav.

Garantiförvaltning - sparande med garanti

Du som vill kombinera ett tryggt sparande med möjlighet till god avkastning men inte själv vill vara aktiv i placeringen av dina pengar väljer garantiförvaltning. Inbetalningar till sparandet garanteras för närvarande till 80 procent utan avdrag för skatt och avgifter. Garantin gäller vid var tid avtalad pensionsålder. Garantin gäller även vid dödsfall under förutsättning att återbetalningsskydd ingår. Vid utflytt eller vid återköp gäller inte garantin. Försäkringskapitalet utbetalas.

Garantin kan ändras för framtida inbetalningar. Du kommer i så fall att få information om det.

Ditt sparande har två värden

Med garantiförvaltning beräknar vi två värden för ditt sparande: ett garanterat värde och ett försäkringskapital.

- Det garanterade värdet baseras på inbetalningar till ålderspensionen med tillägg av en antagen garanterad ränta och antagen riskkompensation. Den garanterade räntan baseras på antaganden om driftskostnader och avkastningsskatt. Varje enskild inbetalning ökar det garanterade värdet. De antaganden som ligger till grund för beräkning av det garanterade värdet kan ändras för framtida inbetalningar.
- Försäkringskapitalet beräknas utifrån gjorda inbetalningar, avkastning samt aktuell riskkompensation och aktuella avgifter för administration och försäkringskydd utjämnade över tiden samt avkastningsskatt.

Villkorad återbäring

När försäkringskapitalet är större än det garanterade värdet har det uppstått villkorad återbäring på försäkringen. Försäkringens villkorade återbäringsdel är försäkringskapitalet minus det garanterade värdet. Den villkorade återbäringsdelen kan både öka och minska beroende på hur det garanterade värdet och försäkringskapitalet förändras och kan därmed ha ett positivt eller ett negativt värde. Inom garantiförvaltning är den villkorade återbäringsdelen under hela försäkringstiden ett kollektivt riskkapital. Den positiva villkorade återbäringsdelen tilldelas successivt vid varje utbetalning.

Om försäkringskapitalet med garantiförvaltning tar slut under pågående utbetalning på en försäkring har det uppkommit ett garantiunderskott. Vid garantiunderskott tillförs kapital till försäkringskapitalet. Tillskottet av kapital beräknas så att det belopp som gäller enligt den avtalade garantin kan betalas ut. Den villkorade återbäringsdelen i garantiförvaltning är kollektiv. Kapitaltillskott vid garantiunderskott ska därför täckas genom försäljning av tillgångar i portföljen. Detta påverkar det finansiella resultatet och därmed också kursutvecklingen i garantiförvaltningen. Om villkorad återbäring inte räcker till så täcks i sista hand eventuella garantiunderskott av Länsförsäkringar Fondliv Försäkringsaktiebolag.

Finansiella resultatet

Det finansiella resultatet är kollektivt och fördelas till försäkringarna via förändring av kursen för garantiförvaltningen. Det finansiella resultatet är detsamma som totalavkastningen inom garantiförvaltningen efter eventuell avkastningsdelning.

Med totalavkastning avses summan av all direktavkastning och värdeförändringar under kalenderåret på det kapital som är hänförligt till garantiförvaltning minskat med faktiska kapitalförvaltningskostnader och kostnader för kapitaltillskott vid utbetalning från försäkringar med garantiunderskott. Kapitalförvaltningskostnader är Länsförsäkringars kostnader för egen och extern kapitalförvaltning under kalenderåret till den del dessa kostnader avser tillgångar med garantiförvaltning. Garantiunderskott är det underskott som uppstår om försäkringskapitalet på försäkring med garantiförvaltning tar slut under pågående utbetalning.

Aukastningsdelning

Länsförsäkringar kan tillämpa aukastningsdelning om totalavkastningen i garantiförvaltningen uppräknad med helårssiffror är större än 0 procent. Vid aukastningsdelning fördelas 95 procent av totalavkastningen till försäkringskollektivet och resterande del till Länsförsäkringar Fondliv Försäkringsaktiebolag.

Så placeras ditt sparande

Ditt sparande kan placeras i en blandning av räntebärande värdepapper, aktier, derivat, andelar och andra tillgångar. Vi strävar efter att du ska få bästa möjliga avkastning på både kort och lång sikt och anpassar löpande fördelningen mellan tillgångsslagen utifrån våra aktuella marknadsbedömningar. Placeringarna sprids på olika marknader och i olika typer av tillgångar för att minska beroendet av utvecklingen i en viss placering. Det gör att ditt sparande får en god riskspridning. Placeringarna i aktier, derivat, andelar och andra tillgångar kan variera mellan 0 och 60 procent. Resterande del placeras i räntebärande tillgångar. Hela kapitalet i garantiförvaltning placeras på detta sätt. Vid placeringen gör vi ingen skillnad mellan tillgångar för villkorad återbäring och övriga försäkringsåtaganden.

Integrering av hållbarhetsrisker i investeringsbeslut

Länsförsäkringar tillämpar en investeringsprocess för att fatta investeringsbeslut i sina olika förvaltningsformer. Länsförsäkringars arbetssätt för ansvarsfulla investeringar och ägarstyrning är integrerat i investeringsprocessens olika faser och syftar till att bidra till långsiktigt skapa största möjliga värde i förvaltningsformerna och samtidigt motverka negativa konsekvenser för hållbar utveckling.

Hållbarhetsrisker* och möjligheter identifieras genom regelbunden hållbarhetsgenomlysning, både inför nya investeringar i förvaltningsformerna och i deras befintliga investeringar. I hållbarhetsgenomlysningen analyseras investeringarna utifrån ett antal olika hållbarhetsfaktorer och indikatorer för hållbar utveckling. Resultatet integreras i investeringsprocessen och påverkar det kontinuerliga arbetet med att justera och vidareutveckla de olika förvaltningsformernas sammansättning av investeringar och hållbarhetsrelaterade mål. I arbetet tillämpas ansvarsfulla investeringsstrategier benämnda inkludering, exkludering och påverkan. Inkludering innebär att investeringar antingen inkluderas och/eller att exponering mot olika sektorer eller bolag anpassas utifrån hållbarhetsrelaterade egenskaper. Exkludering innebär att investeringar som träffas av Länsförsäkringars exkluderingskriterier utesluts från eller begränsas i förvaltningsformen. Resultatet från hållbarhetsgenomlysningen kan också leda till att Länsförsäkringar inleder aktivt påverkans- och ägararbete mot enskilda bolag eller externa förvaltare. Det arbetet sker parallellt med arbetet i investeringsprocessen, men resultatet integreras i investeringsprocessen.

Arbetet med ansvarsfulla investeringar och ägarstyrning ska beakta skillnaderna i förvaltningsformernas olika placeringsriktning, riskmandat och mål, men i övrigt bedrivs likvärdigt oavsett storlek. Detta innebär att tillämpningen av arbetssättet kan variera mellan Länsförsäkringars förvaltningsformer. Länsförsäkringar placerar förvaltningsformernas försäkringskapital direkt och indirekt i olika tillgångsslag och placeringsmetod och tillgångsslag påverkar hur Länsförsäkringar tillämpar arbetet med ansvarsfulla investeringar. För mer information om Länsförsäkringar AB-koncernens Policy för ansvarsfulla investeringar och ägarstyrning, Länsförsäkringars aktuella exkluderingskriterier och löpande hållbarhetsarbete gå in på lansforsakringar.se/ansvarsfullainvesteringar

*Miljömässiga, sociala och bolagsstyrningsrelaterade faktorer, inklusive korruption och affärsetik.

Bedömning av hållbarhetsriskers troliga inverkan på aukastningen

Länsförsäkringars övergripande mål är att långsiktigt skapa största möjliga värde i förvaltningsformerna. Länsförsäkringars arbete med ansvarsfulla investeringar och ägarstyrning, som innebär att hållbarhetsrisker och möjligheter integreras i investeringsprocessen, avser att bidra till att förbättra de långsiktiga avkastningsförutsättningarna i förvaltningsformerna och samtidigt motverka negativa konsekvenser för hållbar utveckling. Tillämpningen av arbetssättet, till exempel till följd av enskilda exkluderingskriterier, kan ge upphov till att avkastningen i förvaltningsformerna, både på kort och lång sikt, blir bättre eller sämre än marknadens eller referensindex utveckling.

Förvaltningsformsspecifik hållbarhetsinformation

Garantiförvaltningens sammansättning av tillgångar och enskilda investeringar förändras löpande under hela försäkringstiden som ett led i att uppnå det övergripande målet att långsiktigt skapa största möjliga värde i förvaltningsformen och samtidigt motverka negativa konsekvenser för hållbar utveckling. Garantiförvaltningens mål, allokering, hållbarhetskategori och övrig hållbarhetsrelaterad information kan komma att förändras under försäkringstiden för att vara relevant och återspegla förändrade omständigheter. För aktuell/löpande information om Garantiförvaltningen se lansforsakringar.se/tradansvarsfullainv

Främjande av miljörelaterade och sociala egenskaper

Förvaltningsformen främjar såväl miljörelaterade och sociala egenskaper som god bolagsstyrning:

- Miljörelaterade egenskaper (till exempel bekämpning och anpassning av klimatförändringar, hållbar energi, ekosystem och biologiska mångfald, hållbar användning råvaror, vatten och mark, motverkan av föroreningar och miljöfarligt avfall)
- Sociala egenskaper (till exempel hälsa och välbefinnande, mänskliga rättigheter, arbetsrätt och goda förhållanden mellan arbetsmarknadens parter, efterlevnad av internationella konventioner gällande kontroversiella vapen)
- Egenskaper för god bolagsstyrning (till exempel affärsetik, motverka korruption, penningtvätt och bestickning)
- Andra hållbarhetsrelaterade egenskaper (förklaring nedan)

För att uppnå egenskaperna tillämpar Länsförsäkringar sitt arbetssätt för ansvarsfulla investeringar och ägarstyrning och gör bland annat investeringar i hållbarhetsinriktade aktier och obligationer. Arbetssättet innebär att förvaltningen av förvaltningsformen verkar för att de FN-stödda principerna för ansvarsfulla investeringar (PRI) och FN Global Compacts principer för ansvarsfullt företagande integreras i investeringsprocesser och via aktivt ägar- och påverkansarbete. Vidare ska arbetet bidra till hållbarhetsinriktade överenskommelser, i synnerhet FN:s globala mål (Agenda 2030) samt Parisavtalet. Länsförsäkringar har prioriterat och avser särskilt bidra till fem av FN:s globala mål i arbetet med ansvarsfulla investeringar. Klimatförändringar (mål 13) är högst prioriterat, varför förvaltningsformen har minskning av koldioxidutsläpp som mål (se nedan).

- Mål 3: god hälsa och välbefinnande
- Mål 7: hållbar energi för alla
- Mål 11: hållbara städer och samhällen
- Mål 13: bekämpa klimatförändringar
- Mål 15: ekosystem och biologisk mångfald

Länsförsäkringars regelbundna hållbarhetsgenomlysning avseende kriterier för affärsetik, anti-korruption, miljöhänsyn, arbetsrätt och mänskliga rättigheter främjar praxis för god styrning och motverkar betydande skada för andra miljö- eller sociala mål.

Den EU-rättsliga principen "orsaka inte betydande skada för miljömål" tillämpas endast på de av förvaltningsformens underliggande investeringar som beaktar EU-kriterierna för miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter. Den återstående delen av förvaltningsformens underliggande investeringar beaktar inte EU-kriterierna för miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter.

Minskning av koldioxidutsläpp som mål

Garantiförvaltningen har som mål att gradvis minska förvaltningsformens koldioxidutsläpp till den nivå som krävs i Parisavtalet för att långsiktigt begränsa den globala uppvärmningen till max 1,5 grader. Målet innebär att förvaltningsformens koldioxidavtryck ska sänkas med i genomsnitt sju procent per år från utgången av 2019 till 2027 och vara klimatpositiv senast 2045. Koldioxidavtrycket mäts regelbundet, utifrån rekommenderade metoder för relativa och/eller absoluta koldioxidmätetal för investeringsportföljer. Resultatet av de regelbundna mätningarna sammanställs och finns publikt tillgängligt, inklusive jämförelse mot valt referensindex.

För att uppnå målet tillämpas en kombination av de olika ansvarsfulla investeringsstrategierna exkludering, inkludering och påverkan. Klimatspecifika exkluderingskriterier tillämpas i förvaltningsformen och dessa är antingen utformade med en omsättningsgräns ("undvika") eller binära ("välja bort helt", ingen omsättning tillåts). Omsättningsgränserna för de olika kriterierna kan justeras över tid. Exkluderingskriterierna bidrar till att förvaltningsformens exponering mot fossila bränslen (kol, olja och naturgas) samt andra koldioxidintensiva verksamheter är betydligt lägre i jämförelse med ett globalt marknadsindex. Parallellt tillämpas klimatspecifika omställningskriterier för att främja bolag i omställning.

Förvaltningsformens bidrag till EU-taxonomins mål

Genom att tillämpa de ansvarsfulla investeringsstrategierna för inkludering och påverkan bidrar förvaltningsformen huvudsakligen till miljömålen begränsning av och anpassning till klimatförändringar.

Taxonomins miljömål:

- 1. Begränsning av klimatförändringar
- 2. Anpassning till klimatförändringar
- 3. Hållbar användning av och skydd av vatten och marina resurser
- 4. Omställning till en cirkulär ekonomi
- 5. Förebyggande och begränsning av miljöföroreningar
- 6. Skydd och återställande av biologisk mångfald och ekosystem

Förvaltningsformens allokering till miljömässigt hållbara investeringar

EU-taxonomin är ett klassifikationssystem som syftar till att etablera gemensamma kriterier för miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter för de miljömål som definieras i taxonomi. Taxonomin håller på att utvecklas och kriterier för samtliga miljömål är ännu inte klara. De bolag som förvaltningsformen investerar i har ännu inte börjat rapportera i vilken utsträckning som deras verksamhet är förenlig med EU-taxonomin. På grund av detta bedömer Länsförsäkringar Liv att det i dagsläget inte är möjligt att ta fram tillförlitliga uppgifter om hur stor andel av förvaltningsformens investeringar som är förenliga med taxonomin. För aktuell information se lansforsakringar.se/tradansvarsfullainv

Information om index

- Förvaltningsformen har följande index som referensvärde:
 Inget index har valts som referensvärde.

Förvaltningsformens sammansättning följer inte ett utvalt index för att främja de ovan nämnda miljörelaterade och sociala egenskaperna, men den jämförs löpande mot ett referensindex för att följa upp de hållbarhets- och avkastningsrelaterade effekterna av genomförda investeringsbeslut. Referensindexet utgår från marknadsindex och anpassas för att reflektera Länsförsäkringars exkluderingskriterier. Bolag som träffas av exkluderingskriterierna exkluderas ur indexet, vilket innebär att referensindexets exponering mot fossila bränslen samt andra koldioxidintensiva verksamheter är betydligt lägre än i marknadsindex. Referensindexet används också för att identifiera vilka bolag i marknadsindex som Länsförsäkringar inte tillåter av hållbarhetsskäl. Listan med dessa bolag uppdateras regelbundet och finns tillgänglig på lansforsakringar.se/ansvarsfullainvesteringar under rubriken Exkluderings- och omställningskriterier.

Mer information

För mer hållbarhetsrelaterad information om förvaltningsformen, se lansforsakringar.se/tradansvarsfullainv

Så följer du ditt sparande

En gång per år får du ett årsbesked där du kan se hur ditt sparande utvecklas. Genom att anmäla dig på internet kan du enkelt följa ditt sparande. På vår webbplats kan du också läsa mer om exempelvis vårt fondutbud, aktuella fondkurser och utvecklingen för garantiförvaltning.

Utbetalning av pension

Det belopp som ska utbetalas som pension beräknas utifrån aktuellt försäkringskapital och aktuella antaganden om framtida avkastning, driftskostnader, livslängd och skatt. Information om våra livslängdsantaganden hittar du på vår webbplats. Beloppet som utbetalas omräknas vid varje utbetalningstillfälle och kan öka eller minska beroende på hur försäkringskapitalet utvecklar sig. För Garantiförvaltningen kan inte utbetalningsbeloppet understiga det belopp som beräknas utifrån garanterat värde. Antaganden för beräkning av utbetalningsbelopp kan ändras.

Så beräknar vi priset för Friplan

När vi beräknar hur mycket du ska betala för försäkringarna i din pensionsplan behöver vi göra vissa antaganden. Avtalad inbetalning beräknas efter de antaganden som gäller för försäkringen vid varje inbetalning.

Först gör vi ett antagande om riskkostnader. Om du exempelvis väljer familjepension eller betalningsbefrielse, betalar du ett pris för de skydd du väljer. Vi tar då hänsyn till livslängd och sjuklighet hos alla försäkrade.

Därefter gör vi ett antagande om driftskostnader. Länsförsäkringar har kostnader när pensionsplanen tecknas samt för att sköta sparandet. De administrativa avgifterna för din pensionsplan fördelas över hela försäkringstiden och ska täcka pensionsplanens andel av driftskostnaderna.

Därefter gör vi ett ränteantagande. Ett antagande om ränta görs för försäkring med garantiförvaltning.

Sedan gör vi ett antagande om avkastningsskatt. Länsförsäkringar betalar avkastningsskatt på sparandet i pensionsförsäkringar. Vid beräkningen för försäkringar med garantiförvaltning gör vi ett antagande om den framtida avkastningsskatten.

För en försäkring med fondförvaltning garanteras ingen ränta. Här beror värdeutvecklingen på tillväxten av de fonder som ditt sparande placeras i.

Augifter, riskkompensation och skatter

Länsförsäkringar gör regelbundet avgiftsuttag från pensionsplanen för att täcka drifts- och riskkostnader samt avkastningsskatt. Administrativa avgifter tas ut genom en insättningsavgift på inbetalningarna, en kapitalavgift på sparandet och en årsavgift.

Avgifter för försäkringsskydd tas från det som betalas in. Avgifterna beror bland annat på den försäkrades ålder och storleken på försäkringsbeloppet.

Antagen kostnad för sjukförsäkring i tjänstepensionsplan är beroende av den försäkrades kön.

För betalningsbefrielse beror avgiften på avtalade inbetalningar och ålder men är oberoende av kön.

För sjukförsäkringen tar vi också hänsyn till hur många anställda som är anslutna till Friplan hos en arbetsgivare. Det är viktigt att antalet anslutna till Friplan alltid stämmer, eftersom vi inte gör ändringar bakåt i tiden. Anslutna till Friplan med sjukvårdsförsäkring hos Länsförsäkringar betalar 10 procent lägre pris för sjukförsäkringen. Observera att detta inte gäller för företag som har så kallade självadministrerande sjukvårdsavtal. Läs mer om inbetalningen till sjukförsäkringen i prislistan längst bak i denna broschyr.

Om ålderspensionen inte omfattas av återbetalningsskydd tillförs riskkompensation löpande. Storleken på riskkompensationen beror på ålder samt storleken på sparandet. Via riskkompensationen fördelas sparandet mellan övriga försäkringstagare när den försäkrade avlider. Om Friplanen har skattekategori Tjänstepension tas även hänsyn till kön i beräkning av riskkompensation.

Länsförsäkringar drar också avkastningsskatt från sparandet. Du kan läsa mer om avkastningsskatt nedan under rubriken Avkastningsskatt.

Kostnader, avgifter och riskkompensation och sättet att ta ut dem kan ändras under försäkringstiden. Aktuell prislista hittar du sist i denna broschyr.

Skatteregler

Skatte- och avdragsregler kan komma att ändras. Detta gäller till exempel storleken på skatter och avdrag samt på vilket sätt skatter tas ut.

Avdragsregler

Tjänstepension för arbetsgivare

Som arbetsgivare får du göra avdrag för tjänstepensionsförsäkring med upp till 35 procent av medarbetarens lön. Som lön räknas pensionsgrundande ersättning enligt pensionsavtal. Avdraget beräknas på den lön som betalats ut under det år för vilket avdraget görs, alternativt den lön som betalades ut under året dessförinnan. Det finns också en kompletteringsregel som kan användas vid förtida pension eller om behovet av pension ökar. Kontakta oss eller din rådgivare för mer information.

Privat pensionsförsäkring för näringsidkare

Du som driver aktiv näringsverksamhet får göra avdrag i näringsverksamheten. Avdraget beräknas på inkomst av aktiv näringsverksamhet under beskattningsåret eller under närmast föregående beskattningsår. Underlaget är inkomsten från aktiv näringsverksamhet före avdrag för pensionsförsäkring och löneskatt samt före avsättning för egenavgifter. Kapitalinkomster och andra inkomster som ska redovisas som inkomst av tjänst enligt reglerna för fåmans-

företagare får inte räknas in i underlaget. Du kan göra avdrag med 35 procent av inkomst av aktiv näringsverksamhet, maximalt 10 prisbasbelopp.

Privat pensionsförsäkring

Om du helt saknar rätt till pension i din anställning kan du göra avdrag med 35 procent av din inkomst av tjänst, upp till 10 prisbasbelopp under allmänt avdrag.

Löneskatt

Näringsidkare och arbetsgivare betalar 24,26 procent i löneskatt på pensionsinbetalningar.

Inkomstskatt

För pensionsförsäkring betalar du inkomstskatt på belopp som betalas ut.

Kapitalförsäkringar

Om privatägda kapitalförsäkringar (efterlevandekapital, olycksfall och sjukkapital) ingår i pensionsplanen, betalar arbetsgivaren för de delar som valts och reglerar sedan detta med den anställde.

Inbetalningen för företagsägt affärskapital är inte avdragsgill i företagets deklaration.

Avkastningsskatt

Avkastningsskatten för pensionsförsäkring baseras på en schablonmässig avkastning och tas ut oavsett om du har fått någon avkastning eller inte på ditt sparande under året. Skatten beräknas genom att försäkringens värde vid ingången av beskattningsåret multipliceras med 15 procent av den genomsnittliga statslåneräntan under kalenderåret närmast före beskattningsåret.

Länsförsäkringar betalar in avkastningsskatt på dina pensionsförsäkringar enligt ovan schablon. Kostnaden för skatten tas dock ut från försäkringskapitalet i varje försäkring.

Viktigt att veta

Försäkringsgivare

Försäkringsgivare är Länsförsäkringar Fondliv Försäkringsaktiebolag (publ), 516401-8219, Länsförsäkringar Liv Försäkringsaktiebolag (publ), 516401-6627. Försäkringsgivare till sjukvårdsförsäkring är Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag (publ), 502010-9681. Försäkringsgivare till tjänstegrupplivförsäkring är Länsförsäkringar Grupplivförsäkringsaktiebolag (publ), 516401-6692. Styrelsens säte för bolagen är i Stockholm.

Länsförsäkringar Liv drivs enligt ömsesidiga principer och det innebär att den vinst som uppstår inte kan delas ut till ägarna. Övriga försäkringsgivare är vinstutdelande och det innebär att den vinst som uppstår kan delas ut till dess ägare.

Distributörer

Den här produkten kan säljas och distribueras av Länsförsäkringar som är ett försäkringsföretag, anknutna försäkringsförmedlare eller av extern försäkringsförmedlare. Den som distribuerar försäkringen kommer att upplysa dig om huruvida distributören är anställd av Länsförsäkringar, anknuten förmedlare eller en extern förmedlare: Distributören kommer även ge dig sin kontaktinformation.

Om du köper Friplan direkt från Länsförsäkringar eller av någon av våra anknutna förmedlare tillhandahålls rådgivning. Den rådgivningen

är inte grundad på en opartisk analys och urvalet av analyserade produkter är begränsat till försäkringar som är utvecklade av Länsförsäkringar. Om du köper Friplan Självservice tillhandahålls inte rådgivning. Istället får den försäkrade tillgång till en digital guide. Länsförsäkringar kommer inte regelbundet bedöma lämpligheten av de produkter som rekommenderas dig. Anställda hos Länsförsäkringar erhåller inte rörlig ersättning för försäkringsavtalet.

Om du köper Friplan av en extern förmedlare kommer denne utöver förköpsinformationen även ge dig särskild information om dennes distribution.

Länsförsäkringsbolagen eller försäkringsförmedlare ansvarar för kundmöten och distribution av försäkringar. Ditt Länsförsäkringsbolag eller försäkringsförmedlare får i vissa fall ersättning för sitt kundansvar från Länsförsäkringar Fondliv/Länsförsäkringar Liv som är försäkringsgivare och dotterbolag till Länsförsäkringar AB. Önskar du få information om den aktuella ersättningen ber vi dig att kontakta din rådgivare.

Tillsynsmyndigheter

De som distribuerar den här försäkringen står under tillsyn av Finansinspektionen, och vad gäller marknadsföring av Konsumentverket.

Försäkringsvillkor

Det är alltid det fullständiga försäkringsvillkorets text som ligger till grund för avtalet. Du hittar villkoren på vår webbplats, men du kan också få dem genom att kontakta oss eller din rådgivare.

Länsförsäkringar har rätt att ändra villkoren under försäkringstiden. En ändring får verkan fyra veckor efter det att Länsförsäkringar skickar meddelande om villkorsändringen till respektive försäkringstagare. Om oriktiga uppgifter har lämnats kan det medföra att försäkringarna i pensionsplanen helt eller delvis inte gäller. Svensk lag gäller för försäkringsavtalet.

Försäkringsavtalet

Avtalet gäller till kalenderårets slut varefter det automatiskt förlängs ett kalenderår i sänder.

Villkor för autogiro

Allmänt

Autogiro är en betaltjänst som innebär att betalningar utförs från betalarens konto på initiativ av betalningsmottagaren. För att betalaren ska kunna betala via Autogiro ska betalaren lämna sitt medgivande till betalningsmottagaren om att denne får initiera betalningar från betalarens konto. Dessutom ska betalarens betaltjänstleverantör (till exempel bank eller betalningsinstitut) godkänna att kontot kan användas för Autogiro och betalningsmottagaren ska godkänna betalaren som användare av Autogiro.

Betalarens betaltjänstleverantör är inte skyldig att pröva behörligheten av eller meddela betalaren i förväg om begärda uttag. Uttag belastas betalarens konto enligt de regler som gäller hos betalarens betaltjänstleverantör. Meddelande om uttag får betalaren från sin betaltjänstleverantör. Medgivandet kan på betalarens begäran överflyttas till annat konto hos betaltjänstleverantören eller till konto hos annan betaltjänstleverantör.

Definition av bankdag

Med bankdag avses alla dagar utom lördag, söndag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton eller annan allmän helgdag.

Information om betalning

Betalaren kommer av betalningsmottagaren att meddelas belopp, förfallodag och betalningssätt senast åtta bankdagar före förfallodagen. Detta kan meddelas inför varje enskild förfallodag eller vid ett tillfälle avseende flera framtida förfallodagar. Om meddelandet avser flera framtida förfallodagar ska meddelandet lämnas senast åtta bankdagar före den första förfallodagen. Detta gäller dock inte fall då betalaren godkänt uttaget i samband med köp eller beställning av vara eller tjänst. I sådant fall får betalaren meddelande av betalningsmottagaren om belopp, förfallodag och betalningssätt i samband med köpet och/eller beställningen.

Genom undertecknandet av detta medgivande lämnar betalaren sitt samtycke till att betalningar som omfattas av betalningsmottagarens meddelande enligt denna punkt genomförs.

Täckning måste finnas på kontot

Betalaren ska se till att täckning finns på kontot senast kl 00.01 på förfallodagen. Har betalaren inte täckning på kontot på förfallodagen kan det innebära att betalningar inte blir utförda. Om täckning saknas för betalning på förfallodagen får betalningsmottagaren göra ytterligare uttagsförsök under de kommande bankdagarna. Betalaren kan på begäran få information från betalningsmottagaren om antalet uttagsförsök.

Stoppa betalning (återkallelse av betalningsorder)

Betalaren får stoppa en betalning genom att kontakta antingen betalningsmottagaren senast två bankdagar före förfallodagen eller sin betaltjänstleverantör senast bankdagen före förfallodagen vid den tidpunkt som anges av betaltjänstleverantören. Om betalaren stoppar en betalning enligt ovan innebär det att den aktuella betalningen stoppas vid ett enskilt tillfälle. Om betalaren vill att samtliga framtida betalningar som initieras av betalningsmottagaren ska stoppas måste betalaren återkalla medgivandet.

Medgivandets giltighetstid, återkallelse

Medgivandet gäller tills vidare. Betalaren har rätt att när som helst återkalla medgivandet genom att kontakta betalningsmottagaren eller sin betaltjänstleverantör. Meddelandet om återkallelse av medgivandet ska för att stoppa ännu inte genomförda betalningar vara betalningsmottagaren tillhanda senast fem bankdagar före förfallodagen alternativt vara betalarens betaltjänstleverantör tillhanda senast bankdagen före förfallodagen vid den tidpunkt som anges av betaltjänstleverantören.

Rätten för betalningsmottagaren och betalarens betaltjänstleverantör att avsluta anslutningen till Autogiro

Betalningsmottagaren har rätt att avsluta betalarens anslutning till Autogiro 30 dagar efter det att betalningsmottagaren underrättat betalaren härom. Betalningsmottagaren har dock rätt att omedelbart avsluta betalarens anslutning till Autogiro om betalaren vid upprepade tillfällen inte har haft tillräcklig kontobehållning på förfallodagen eller om det konto som medgivandet avser avslutas eller om betalningsmottagaren bedömer att betalaren av annan anledning inte bör delta i Autogiro.

Betalarens betaltjänstleverantör har rätt att avsluta betalarens anslutning till Autogiro i enlighet med de villkor som gäller mellan betalarens betaltjänstleverantör och betalaren.

Begränsningar i försäkringsskyddet

Det finns tillfällen då hela eller delar av försäkringsskyddet i Friplan inte gäller. Mer information finns i försäkringsvillkoren. Försäkringsskyddet gäller inte vid

- vissa sjukdomar som tillkommit under de första 18 månaderna om den försäkrade är företagare enligt Länsförsäkringars definition
- missbruk, eget vållande eller kriminell handling
- särskild riskfylld verksamhet exempelvis flygning eller utövande av boxning eller annan kampsport
- professionell idrottsutövning
- sjukdom till följd av krig eller krigstillstånd i Sverige
- deltagande i krig eller politiska oroligheter utanför Sverige
- vistelse utanför Sverige vid krig eller krigsliknande politiska oroligheter
- vistelse utanför Norden i vissa fall
- försäkringsfall till följd av atomolycka
och
- försäkringsfall till följd av terroristhandling.

Om du ångrar dig

Försäkringstagaren kan ångra sig inom 30 dagar från den dag då försäkringsbeskedet utfärdats. Du kan ringa eller skriva till oss för att säga upp försäkringen. Det belopp du får tillbaka är det lägsta av dina inbetalningar och försäkringskapitalet. Det belopp du erhåller minskas med kostnader för den tjänst som tillhandahållits och en avgift för bland annat administration för den tid du haft försäkringen. Du saknar ångerrätt av avtalet om värdet på försäkringen beror på svängningar på finansmarknaden som Länsförsäkringar inte kan påverka (till exempel fondförsäkring) och som kan inträffa under ångerriften. Närmare bestämmelser om exempelvis begränsningar i ångerrätten finns i lagen om distansavtal och avtal utanför affärslokalerna.

Skaderegistrering

Bolaget kan registrera in och hämta vissa uppgifter från ett försäkringsbranschen gemensamt skadeanmälningsregister (GSR). Detta register innehåller vissa uppgifter om skadan samt uppgift om vem som begärt ersättning och används endast i samband med skadereglering. Det innebär att bolaget får reda på om du tidigare anmält någon skada hos annat försäkringsbolag. Ändamålet med GSR är att tillhandahålla ett underlag till försäkringsföretag för att identifiera oklara försäkringsfall. Därigenom kan företagen motverka utbetalning av ersättningar som baseras på oriktiga uppgifter. Uppgifterna kan även användas i avidentifierad form för statistiska ändamål. Personuppgiftsansvarig för GSR är Skadeanmälningsregister (GSR) AB, Box 24171, 104 51 Stockholm. Se gsr.se för mer information om den behandling av uppgifter som förekommer i registret.

Behandling av personuppgifter

Detta är en kort beskrivning av hur vi behandlar personuppgifter. Fullständig information om hur vi behandlar personuppgifter finns i informationen "Behandling av personuppgifter" som du hittar på lansforsakringar.se/personuppgifter. Om du vill kan du få information skickad till dig, kontakta i så fall ditt lokala försäkringsbolag.

De personuppgifter som vi samlar in om dig behandlas enligt de lagar och förordningar som gäller vid tidpunkten. Uppgifterna samlas in för att vi ska kunna teckna och fullgöra avtal, vidta åtgärder som begärts av dig innan ett avtal har träffats, ge en helhetsbild av ditt engagemang inom länsförsäkringsgruppen, framställa rättsliga anspråk och marknadsföring. De kan också användas till statistik, marknads- och kundanalyser, produktutveckling och övriga ändamål som framgår av den fullständiga informationen "Behandling av personuppgifter". Vill du inte att dina personuppgifter används till direktmarknadsföring kan du anmäla det till oss.

I första hand använder vi uppgifterna inom länsförsäkringsgruppen men de kan i vissa fall lämnas till företag, föreningar och organisationer som länsförsäkringsgruppen samarbetar med inom och utanför EU och EES-området. Personuppgifter kan också lämnas ut till myndigheter om vi är skyldiga till det enligt lag.

Du kan alltid få information om vilka personuppgifter vi behandlar om dig. Personuppgiftsansvarig är det bolag som står på ditt avtal eller som du av annan orsak lämnat dina personuppgifter till. Allmänna uppgifter om dig såsom namn, kontaktuppgifter och uppgifter om engagemang, behandlas också i länsförsäkringsgruppens gemensamma kundregister. För behandling av dessa uppgifter är alla bolag inom länsförsäkringsgruppen gemensamt personuppgiftsansvariga.

Om vi inte kommer överens

- Om du inte är nöjd med ett beslut eller hanteringen av ditt ärende är vi naturligtvis beredda att ompröva det. Kontakta i första hand den person du haft kontakt med eller vår klagomålsansvariga/kundombudsman. Mer information hittar du på lansforsakringar.se
- Om du ändå är missnöjd kan du vända dig till Allmänna reklamationsnämnden med tvistefrågor som inte är av medicinsk karaktär. Prövningen är kostnadsfri för dig. Tvistefrågor av medicinsk karaktär prövas av Personförsäkringsnämnden. Observera att Allmänna reklamationsnämnden och Personförsäkringsnämnden prövar ärenden där konsumenter är i tvist med företag. Detta kan innebära att dessa nämnder kan neka att pröva ärendet om försäkringen är tecknad av ett företag.
- Du kan även vända dig till domstol för att få ditt ärende prövat. Dina ombudskostnader kan oftast ersättas genom rättsskyddet i exempelvis din försäkring. Du betalar då enbart självriskan. Även den kommunala konsumentvägledaren kan ge råd och information.
- Vill du ha kostnadsfri rådgivning i försäkringsfrågor kan du också vända dig till Konsumenternas försäkringsbyrå.
- Råd och hjälp vid köp kan fås via Konsumentverkets webbaserade konsumentupplysning Hallå Konsument.

Kontaktuppgifter:

Konsumenternas Försäkringsbyrå

Besöksadress: Karlavägen 108, Stockholm
Postadress: Box 24215, 104 51 Stockholm
Telefon: 0200-22 58 00
konsumenternas.se

Konsumentverket

Besöksadress: Tage Erlandergatan 8 A, Karlstad
Postadress: Box 48, 651 02 Karlstad
Telefon 0771-42 33 00
konsumentverket.se

Finansinspektionen

Besöksadress: Brunnsgatan 3, Stockholm
Postadress: Box 7821, 103 97 Stockholm
Telefon: 08-408 980 00
fi.se

Allmänna reklamationsnämnden

Besöksadress: Kungsholmstorg 5, Stockholm
Postadress: Box 174, 101 23 Stockholm
Telefon-508 860 00
arn.se

Personförsäkringsnämnden

Besöksadress: Karlavägen 100, Stockholm
Postadress: Svensk Försäkrings Nämnder
Box 24067, 104 50 Stockholm
Telefon: 08-522 787 20
forsakringsnamnder.se

Hallå Konsument

Telefon: 0771-525 525
hallakonsument.se

Den som vill ha försäkringsersättning eller annat försäkringsskydd måste väcka talan inom tio år från tidpunkten när det förhållande som enligt försäkringsavtalet berättigar till sådant skydd inträdde. Om den som vill ha försäkringsskydd har framställt anspråket till Länsförsäkringar inom den tid som anges ovan är fristen att väcka talan alltid minst sex månader från det att Länsförsäkringar förklarat sig tagit slutlig ställning till anspråket. Om talan inte väcks enligt ovan går rätten till försäkringsskydd förlorad.

Om du och ditt företag vill ha mer information

Du kan alltid kontakta oss eller din rådgivare för att få hjälp att skraddarsy en försäkringslösning utifrån företagets, dina egna och dina medarbetares specifika behov. Kontaktuppgifter hittar du på sista sidan. På vår webbplats finns också villkor, blanketter, broschyrer, information om vårt fondutbud, aktuella fondkurser, utvecklingen för garantiförvaltning och mycket mer. Information om Länsförsäkringar Livs/Länsförsäkringar Fondlivs ekonomiska ställning kan du få via bolagets årsredovisning som du hittar på lansforsakringar.se eller beställer på telefon 08-588 400 00.

Om Länsförsäkringar

Länsförsäkringar finns där du bor genom 23 självständiga och lokala länsförsäkringsbolag. Vi har ett brett sortiment av tjänster inom sparande, försäkring och bank för både företag och privatpersoner.

Prislista

för Friplan med fond- och Garantiförvaltning

Avgifter Friplan löpande avtalad inbetalning*			
Din avtalade inbetalning/år	Upp till 11 999 kr	12 000–47 999 kr	48 000 kr och mer
Insättningsavgift i procent på inbetalningen till pension			
Fondförvaltning	3	0	0
Garantiförvaltning	3	0	0
Kapitalavgift i procent per år av försäkringskapitalet			
Fondförvaltning	0,75	0,65	0,65
Garantiförvaltning	0,65	0,65	0,65
Årsavgift per pensionsplan	240	240	0

*Vid extra inbetalning: Avgiften grundar sig på den avgift som gäller för löpande avtalad inbetalning då inbetalningen görs.

Avgifter Friplan engångsinbetalning		
Din inbetalning	Upp till 99 999 kr	100 000 kr och mer
Insättningsavgift i procent på inbetalningen till pension		
Fondförvaltning	3	0
Garantiförvaltning	3	0
Kapitalavgift i procent per år av försäkringskapitalet		
Fondförvaltning	0,75	0,65
Garantiförvaltning	0,65	0,65
Årsavgift per pensionsplan	240	0

Avgifter Friplan Självservice	
Kapitalavgift i procent per år av försäkringskapitalet	
Fondförvaltning	0
Garantiförvaltning	0,45

Avgifter för administration

När inbetalningarna till ålderspensionen påbörjats tas avgifter för att sköta din pensionsplan ut genom; en insättningsavgift på inbetalningarna, en kapitalavgift på försäkringskapitalet och en årsavgift.

För fondförvaltning tillkommer avgifter för de fonder du placerar i. De årliga avgifterna för Länsförsäkringars fondutbud när det gäller räntefonder varierar mellan 0,20 och 1,80 procent. Avgifterna för aktie-, bland- och indexnära fonder varierar mellan 0,20 och 2,33 procent. Den genomsnittliga årliga avgiften för alla fonder i utbudet uppgår till 1,04 procent (per 2021-12-31) viktat utifrån fondernas volym i utbudet.

Inga köp- eller säljavgifter för fonder tillkommer för närvarande. Utdelningen som sker i fonderna varje år är fri från kapitalvinstskatt. Hela utdelningen återinvesteras i fonderna. Uppgifter om fondavgifterna hittar du i fondfaktabladet för respektive fond.

Garantiförvaltningens kostnad för placeringar inom försäkringen tas inte ut direkt från ditt försäkringskapital utan har redan dragits av från den avkastning du får del av från bolagets förvaltade kapital. Denna kostnad är för närvarande 0,09 procent. Avgifter samt sättet att ta ut dessa kan komma att förändras.

Minskad kostnad för sjukförsäkring			
Kundgrupp	Minskad kostnad för sjukförsäkring, %	Minskad kostnad med Sjukvård Friplan, %	Sammanlagd maximal minskning, %
Företag med 1-9 anslutna	25	10	35
Företag med 10 eller fler anslutna	40	10	50
Näringsidkare utan anställda	0	10	10
Näringsidkare med 1-9 anslutna	10	10	20
Näringsidkare med 10 eller flera anslutna	25	10	35

Kostnader för sjukförsäkring

Kostnaden för sjukförsäkring beror på ålder och storleken på försäkringsbeloppen. Antagen kostnad för sjukförsäkring i tjänstepensionsplan är beroende av den försäkrades kön. Dessutom tar vi hänsyn till hur många anställda som är anslutna till Friplan hos en arbetsgivare. Det är viktigt att antalet anslutna till Friplan alltid stämmer eftersom vi inte gör ändringar bakåt i tiden.

Anslutna till Friplan med sjukvårdsförsäkring hos Länsförsäkringar betalar 10 procent lägre pris för sjukförsäkringen. Observera att detta inte gäller för företag som har så kallade självadministrerande sjukvårdsavtal.

Här visas vilka avgifter vi tar ut det första försäkringsåret om engångsinbetalningen är 100 000 kr. Antagen avkastning 0 procent.

Avgifter första försäkringsåret		
Typ av avgift	Fondförvaltning	Garantiförvaltning
Kapitalavgift	650 kr (0 kr*)	650 kr (450 kr*)
Avkastningsskatt	75 kr	75 kr
Årlig fondavgift	200 - 2 330 kr	
Summa avgifter och skatter	275 - 3 055 kr	525 - 725 kr

* Gäller Friplan Självservice.

Det tillkommer kostnader för övriga fondavgifter såsom transaktionskostnad och händelsestyrd kostnad. Transaktionskostnad är kostnad som fondförvaltaren betalar för köp och försäljning av värdepapper i fonden. Denna kostnad varierar över tiden och kan inte anges i förväg.

Transaktionskostnaden betalas ur fonden. Händelsestyrd kostnad tas bara ut i ett fåtal fonder och under vissa kriterier, exempelvis resultatbaserade avgifter som tas ut då fonden överpresterar, det vill säga går bättre än till exempel ett index.

Kontakta Länsförsäkringar eller din försäkringsförmedlare.

Länsförsäkringar Bergslagen 021-19 01 00 | Länsförsäkringar Blekinge 0454-30 23 00 | Dalarnas Försäkringsbolag 023-930 00 | Länsförsäkringar Gotland 0498-28 18 50
 Länsförsäkringar Gävleborg 026-14 75 00 | Länsförsäkringar Gäinge-Kristianstad 044-19 62 00 | Länsförsäkringar Göteborg och Bohuslän 031-63 80 00 | Länsförsäkringar Halland 035-15 10 00 | Länsförsäkringar Jämtland 063-19 33 00 | Länsförsäkringar Jönköping 036-19 90 00 | Länsförsäkringar Kalmar län 020-66 11 00 | Länsförsäkring Kronoberg 0470-72 00 00 | LF Norrbotten 0920-24 25 00 | Länsförsäkringar Skaraborg 0500-77 70 00 | Länsförsäkringar Skåne 040-633 80 00 | Länsförsäkringar Stockholm 08-562 830 00
 Länsförsäkringar Södermanland 0155-48 40 00 | Länsförsäkringar Uppsala 018-68 55 00 | Länsförsäkringar Värmland 054-775 15 00 | Länsförsäkringar Västerbotten 090-10 90 00
 Länsförsäkringar Västernorrland 0611-36 53 00 | Länsförsäkringar Älvsborg 0521-27 30 00 | Länsförsäkringar Östgöta 013-29 00 00